

πλήρεις· και θέλουσι καταποντισθῆ, ἐὰν εἰσέλθω-
σιν εἰς αὐτάς και οἱ ἄνδρες!» Ἀκίνητοι ἔμειναν οἱ
ἄνδρες, περιμένοντες τὸν θάνατον. Οὐδὲ λέξις. οὐ-
δὲ φωνὴ ἠκούσθη ἐν ᾧ κατεδυόζιζετο τὸ πλοῖον·
κατὰ τὴν τελευταίαν μόνον στιγμὴν συγχρόνως
ἐπυροβόλησαν οἱ γενναῖοι στρατιῶται. Τοιοῦτον
παράδειγμα αὐταπαρνήσεως ἔσασί θέλει τιμῆσει
τὴν μνήμην τῶν ἡρώων ἐκείνων.

Πολλὰ εἶνε τὰ διακρίνοντα τὸν ἀληθῆ εὐγε-
νῆ σημεῖα, ἀλλὰ τὸ ἐκ πρώτης ὄψεως χαρακτηρί-
ζον αὐτὸν εἶνε ὁ τρόπος τοῦ φέρεσθαι πρὸς τοὺς
ὑφισταμένους, πρὸς τὰς γυναῖκας και τοὺς παῖ-
δας. Τίνι τρόπῳ μεταχειρίζεται τὴν ἐξουσίαν του
ὁ ἀξιοματικὸς πρὸς τοὺς στρατιώτας; ὁ ἐργο-
στασιάρχης πρὸς τοὺς ἐργάτας; ὁ διδάσκαλος
πρὸς τοὺς μαθητάς; ὁ ἄνθρωπος ἐν γένει πρὸς
τοὺς ἀδυνάτους; Ἡ διάκρισις, ἡ ὑπομονή, ἡ ἀ-
γαθότης μεθ' ἧς χρᾶται κατὰ τινὰς περιστάσεις
τῆς ἐξουσίας, δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἡ δυσχερε-
στέρη δοκιμασία, ἢν δύναται νὰ ὑποστῆ εὐγενῆς
τις χαρακτήρ. Ἐκεῖνος, ὅστις καταχρᾶται τῆς ἰ-
σχύος του ἀπέναντι τῶν μὴ δυναμένων ν' ἀντι-
σταθῶσι, νομίζει ἑαυτὸν ὑψηλότατον και
σπουδαιότατον πρόσωπον, ἀλλὰ βεβαίως δὲν
εἶνε εὐγενῆς· και ἐκεῖνος ὅστις τυραννεῖ τὸν ἀ-
σθενῆ και τὸν ἀνίκανον δὲν εἶνε ἄνθρωπος, ἀλλ'
ἀνανδρός τις. Δικαίως ἐλέχθη ὅτι ὁ τυραννος εἶνε
ἀληθῶς δοῦλος ἀνεστραμμένος. Ἡ ἰσχὺς παρέχει
εὐγένειαν εἰς τὸν χαρακτήρα τοῦ δικαίου ἀν-
θρώπου, διότι αὐξάνει τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπι-
στοσύνην τῶν ἄλλων· πρέπει ὁμῶς νὰ κατα-
νοήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν χρῆσιν τῆς ἰσχύος, διότι
κατὰ τὸν ποιητὴν «Ἐξίστεον εἶνε νὰ ἔχη τις
ῥώμην γίγαντος, ἀλλὰ τυραννικὸν εἶνε νὰ χρᾶται
ἐκείνης ὡς γίγας». Ἡ πραότης εἶνε ἀληθῶς ἀ-
χώριστος τῆς εὐγενείας τοῦ χαρακτήρος. Ἐπομέ-
νως ὁ ἀληθῆς εὐγενῆς θέλει πάντοτε ἀποδείξει διὰ
τῆς διαγωγῆς του μεγάλην προσοχὴν και εὐσέβει-
αν πρὸς τὰ αἰσθητάματα τῶν ἄλλων, μεγάλην περι-
ποίησιν πρὸς τοὺς ὑποδεστέρους, ὡς και πρὸς τοὺς
ἰσοτίμους, και θέλει πάντοτε σεβασθῆ τὴν φιλο-
τιμίαν και τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῶν· ὁ τοιοῦτος
προτιμᾷ νὰ ὑποφέρῃ ζημίαν ἢ νὰ γείνη αἴτιος ἀ-
δικίας πρὸς τοὺς ἄλλους, κατηγορῶν τὴν διαγω-
γὴν ἐκείνων· φαίνεται συγκαταβατικὸς πρὸς τὰς
ἀδυναμίας, τὰ ἐλαττώματα, τὰ λάθη τῶν στε-
ρουμένων τὰ ἑαυτοῦ προσόντα· δεικνύει συμπά-
θειαν και πρὸς τὰ ζῶα· οὐδέποτε σεμνύνεται ἐπὶ
τῷ πλούτῳ, τῇ ἐξουσίᾳ ἢ τῇ εὐφύτῃ· φαίνεται
εὐεργετικὸς πρὸς πάντας ἄνευ ἐπιδείξεως και προ-
στάτευτικῶς ὕφους· εἶνε τέλος ἐξ ἐκείνων, περὶ
ῶν δύναται τις νὰ εἶπῃ, ὡς ὁ Βάλτερ Σκόττ περὶ
τοῦ λόρδου Λόθιαν· «Ἐἶνε ἄνθρωπος παρὰ τοῦ
ἁποῦ δύναται τις ἀξιοπρεπῶς νὰ δέχηται χά-
ριν τινά· σπανιώτατοι δὲ εἶνε οἱ τοιοῦτοι ἐν τῷ
παρόντι καιρῷ».

Ὁ γέρων Φούλλερ περιέγραψε μετὰ τῆς χαρα-

κτηριζούσης καινοτροπίας ἐν ὀλίγαις λέξεσι τὸν
ἀληθῆ εὐγενῆ, ὅτε εἶπε περὶ τοῦ μεγάλου ναυάρ-
χου σὶρ Φράνσις Δρακί ὅτι «ἦτο ἀνὴρ ἄμωμος,
δίκαιος ἐν τῷ πράττειν και πιστὸς ἐν τῷ λέγειν·
ἐπεικὴς πρὸς τοὺς κατωτέρους, ἀλλ' ἀπέχθειαν
ἔχων πρὸς τὴν ἀνηθίαν· οὐδέποτε ἐνεπιστεύετο
τὰς ὑποθέσεις, ἰδίως τὰς σπουδαίας, εἰς τὴν φρον-
τίδα τῶν ἄλλων, ὅσον ἐπιδέξιοι και πιστοὶ και
ἂν ἦσαν· περιφρονῶν τὸν κίνδυνον οὐδένα ἀπέ-
φευγε κόπον, ἔχων ἀπόφασιν νὰ φανῆ ὅπως πρέπει
νὰ δεικνύεται ἀνὴρ τις εἰς ἀπάσας τὰς περιστά-
σεις τοῦ βίου, ἐν αἷς ἀπαιτεῖται δραστηριότης,
εὐφύτῃ και θάρρος».

Ἡ ΜΗΤΡΥΙΑ ΤΟΥ ΕΔΜΟΝΔΟΥ

Διήγημα.

Συνίετα και τῆος· τόμ. σελ. 578.

Ζ'

Ἡ ἀπότομος αὐτῆ τοῦ βίου μεταβολὴ κατέ-
πληξε τὴν Αεοντίνην Δουβάλ. Παρῆλθε χρόνος τις
ἕως οὐ συνέλθη και πιστεύση εἰς τοὺς ὀφθαλμούς
της. Τὸ πεπρωμένον εἶχεν ἀνεκαθεν τοσοῦτον ἀ-
μειλίκτως καταδιώξει αὐτὴν, πρὸς δὲ και αὐταὶ
αἱ τολμηρότερά της ὄνειροπολήσεις ἦσαν τοσοῦτω
κατώτερα τῆς τοιαύτης εὐδαιμονίας, ὡστ' ἐνίοτε
ὑπελάμβανεν ἑαυτὴν παίγιον φρεναπάτης και ἀ-
νεκραύγαζεν αἴφνης· Ἐἶνε ἀληθῆς; Ἡ χυδαία ἐ-
κείνη μέριμνα περὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, ἡ δηλη-
τηριάζουσα τὴν ὑπαρξιν και τῶν γενναιοτάτων
ἐπὶ γῆς ὄντων, ἐξέλιπε τοῦ λοιποῦ δι' αὐτὴν μετὰ
τοσαύτας νηστείας! Οἱ ἐνοικισταὶ τῶν ἐπαύλε-
ων τοῦ Μιλσάν τὴν ἀπεκάλουν «κυρά μας» κομι-
ζοντες πρὸς αὐτὴν κἀνίστρα προσφάτων κερασίων.
Οὐδὲν ἀπεδέξετο αὐτὴ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ
συμβολαίου τοῦ γάμου, ἀλλ' ὁ Εὐτύχιος κατέβαλε
τὸ τίμημα τῆς προικὸς αὐτῆς και τῆ ἀφῆκε δι' ἰδί-
ας της δαπάνας τοὺς μισθοὺς τῶν τελευταίων μη-
νῶν και τὴν δωρεὰν τῆς Δουπλαντῆ, ἐν συνόλῳ
χίλια διακόσια φράγκα, ἅτινα προσμειδίω αὐτῇ
ἀπὸ τοῦ βάλους τοῦ κλωτίου της. Ἐλάμβανεν
ὠρισμένην κατὰ μῆνα ποσότητα διὰ τὰς οἰκια-
κὰς δαπάνας· ἐπέβλεπε, διεχειρίζετο, ἐκυβέρνα,
ἦτο κατὰ τι. Ἡ εὐζωία και ἡ ἀσφάλεια ἐπέτρε-
ψαν αὐτῇ νῦν νὰ παχύνῃ ὀλίγον· εἶχεν ἐσθῆτας
θερινὰς και χειμερινὰς, χρυσοῦν κόσμημα, κορά-
λινα ἐνώτια, δακτυλίους πλείστους. Ἀνέπνεεν ἀ-
πλήστως ὡς ὁ ἀπαλλακτόμενος βαρέος ἐφιάλτου
τὰ στήθη του πιέζοντος, και ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν
ἐντιθεῖσα ἐντὸς θερμῶν ἐμβάδων τοὺς πόδας της·
— «Ἄν ἀσθενήσω, δὲν θὰ μὲ στείλουν εἰς τὸ
νοσοκομεῖον!

Ἀρωσιώθη εἰς τὴν λατρείαν τῶν δύο ὄντων,
εἰς τὰ ὄψερα πᾶσαν αὐτῆς τὴν εὐδαιμονίαν, και
ἡ εὐγνωμοσύνη ὑπερίσχυε πάντων αὐτῆς τῶν αἰ-
σθημάτων. Ὑμνοὶ εὐχαριστήριοι ἀνῆρχοντο ἀπὸ
τῆς καρδίας ἐπὶ τὰ χεῖλη της· — Κύριέ μου, ἡ-
μην μόνην και ἀθλίαν και μὲ κατεστήσατε σύν-

ὄς οὐδ' ἡ θαυμασία αὐτῆς τιμιότης· ἀλλὰ παρ-
τήρησε τὸ ἀποπληκτικὸν πρόσωπον τοῦ πατρὸς
τούτου, ὃν ἡ δεινὴ συγκίνησις ἀφειδίως ἐμελλε
νὰ θανατώσῃ. Καὶ ἡ σύζυγος συνεπέρανεν ὅτι δὲν
εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ θανατώσῃ τὸν σύζυγόν της.
Μετὰ μίαν ὥραν θὰ ἦτον ἤρεμος, θὰ τὸν προδιέ-
θετε καὶ θὰ τῷ ὁμολόγει τὰ πάντα κατὰ μι-
κρόν. Ἐνέμεινε εἰς τὸ σχέδιόν της τοῦτο, ἀπο-
φασίσασα νὰ μὴ ἐκστομίσῃ τὴν τρομερὰν λέξιν
κατὰ τὴν κρίσιν, πρὸ τῆς κατευνάσεώς του.

Ὁ Εὐτύχιος ὕψωσε τοὺς ὤμους του ὡς ἄνθρω-
πος στερεὰν λαβῶν ἀπόφασιν·

— Φθάνουν πλέον τὰ χαμένα λόγια· αὐτὸς ὁ
ἀχρεῖος θὰ υπάγῃ εἰς τὴν φυλακὴν.

Τὸ πρόσωπον τῆς ἄλλοτε παιδαγωγοῦ ἐγένετο
ὠχρὸν ὡς νεκρᾶς· ἤσθάνετο τὴν καρδίαν της συ-
στρεφομένην ὡς διὰ σιδηροῦ πεπυρακτωμένης λα-
βίδος. Ὡ, ὄχι! μία τιμία γυνὴ δὲν ἦτο δυνατὸν
νὰ τὸ ἀνεχθῆ τοῦτο. Τοῦτο δὲν ἦτο πλέον καθή-
κον, ἀλλ' ἄνάνδρος λήθη τοῦ καθήκοντος . . .
Ἄνεκραζεν ὀλολύζουσα·

— Στάσου! ὁ Γιάννης δὲν ἔκλεψε, σοὶ λέγω.
Ὁ Γιάννης δὲν ἔκλεψε, τὸ ὀρκίζομαι εἰς τὸν Ἰη-
σοῦν Χριστόν!

— Εἰξεύρεις λοιπὸν ποῖος; . . . Τὸ εἰξεύρεις, σύ;
Παρέσυρεν αὐτὴν εἰς τὸ παρακείμενον δωμά-
τιον, ἐδράξατο αὐτῆς ἀπὸ τῶν ὤμων, συνέσεισεν
αὐτήν·

— Ὁμίλει λοιπὸν, εἶπέ μου ποῖος εἶνε ὁ κλέ-
πτης.

Συνεταράσσετο αὐτὴ ὑπὸ σπασμωδικοῦ τρό-
μου· οἱ ὀδόντες αὐτῆς συνεκρούοντο·

— Ἀφῆσέ με. Δὲν εἶνε ὁ Γιάννης!

Ἀφῆνης ὁ Μιλσάν ἔρηξε βραγχὴν ἐπιφωνήσιν,
περιερούη ὑπὸ ἰδρώτος, ἐσφιγξε τὸ μέτωπόν του
διὰ τῶν δύο του χειρῶν·

— Καὶ τότε, καὶ τότε; . . . ἐτραύλιτε. Ὡ!
μήπως . . . εἶσαι σύ; Σύ; . . . Ὡ! . . .

Περιεσάρφη περὶ ἐκυτὸν καὶ ἀνύψωσε τὴν πυγ-
μὴν του.

Ἡ Λεοντίνη τὴν φρικτὴν ἐκείνην λέξιν ἀκού-
σασα ἐθυσίασεν ἑαυτὴν ἠρωϊκώτατα. Δὲν τὸ εἶχε
σκεφθῆ τοῦτο. Ἀλλὰ τόσῳ τὸ χειρότερον. Προ-
τιμότερον τοῦτο παρὰ τὸ ἄλλο. Ἐσώζε τῇ στιγμῇ
ἐκείνῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἐνὸς καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ἑ-
τέρου. Οὐδὲν ἀπώλλυτο ὡς πρὸς τὸ μέλλον. Ἄλλ'
οἶον μικρὸν ποτήριον!

Ἄδυνατοῦσα νὰ κρατηθῆ ἐπὶ πλέον ὀρθία, ἔ-
πεσεν ἡ δυστυχὴς εἰς τὰ γόνατά του καὶ ἐξανάεζε·

— Δὲν εἶνε ὁ Γιάννης . . . Σὲ ἀγαπῶ . . . Μὴ
κατηγορῆς κανένα.

Ὁ Εὐτύχιος ἀπεπειράθη νὰ πλήξῃ αὐτήν, ἀλλ'
ὁ βραχίον αὐτοῦ κατέπεσεν ἀδρανῆς. Ἐγένετο
πελιδνός, ἐκλονήθη, ἀφῆρσε τὸ περιλαίμιόν του·

— Ἄ! Λεοντίνη, εἶπε διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς,
ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ μοῦ ζητήσῃς τὸ κλειδί! . . .

Οἱ θεράποντες μανιώδεις ἐπὶ τῇ κατ' αὐτῶν

ὑπονοίᾳ, παρέστησαν μάρτυρες τῆς σκηνῆς ταύ-
της ὅπισθεν τῆς ἡμιανοίκτου θύρας καὶ ἐξεχούθη-
σαν μετ' ὀλίγον εἰς τὰ ἐργαστήρια τῆς συνοικίας,
ἀφηγούμενοι θορυβωδῶς ὅτι ἡ κυρία ἔκλεψε κο-
λοσσαῖον ποσὸν ἀπὸ τοῦ κυρίου των.

Ὁ Μιλσάν πληγεὶς ἐξ ἀποπληξίας ἀπέθανε
μετ' ὀλίγας ὥρας. Μόλις ἐπρόφθασε νὰ ἐναγκα-
λισθῆ καὶ ἀσπασθῆ τὸν ἀγαπητόν του Ἐδμόν-
δον, καὶ ἀπωθῆσθαι δι' ἀσθενοῦς κινήσεως τῆς χει-
ρὸς τὴν σύζυγον του φέρουσαν αὐτῷ φάρμακόν τι.

Ὁ νεανίας, ὑπὸ τρομερῶν κρίσεων καταληφθεὶς,
ἀπέφρευγεν ἔντρομος τὴν μητροίαν του. Ἠρήθη
νὰ ὀμιλήσῃ πρὸς αὐτήν. Αὐτὴ δὲ τῷ εἶπε μόνον·

— Ὡ! Ἐδμόνδε, μετανόησε! συλλογίσου τὸν
πατέρα σου, ὅστις ἀπέθανε νομίζων σε καλόν. Με-
τανόησε.

Καὶ οὗτος τῇ ἀπήνητησεν ἀγρίως·

— Σὺ μ' ἐχάλασες περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνον.
Εἶνε ἰδικόν σου σφάλμα ἂν κατήνησα ὅπως εἶ-
μαι. Τώρα ἐντρέπομαι νὰ σὲ ἰδῶ, ἰδοὺ διατὶ σὲ
ἀποστρέφομαι.

— Θὰ ἀναχωρήσω, Ἐδμόνδε.

Ἐπώλησε τὰ κοσμήματά της καὶ τὸν δακτύ-
λιόν της ἀντὶ ἑκατὸν πενήκοντα φράγκων, με-
τήνεγκε τὸν μάρσιππὸν της εἰς τὸν σιδηρόδρομον,
καὶ ἀνέβαλε διὰ τὴν ἐπαύριον τὴν ἀναχωρησίντης,
διότι ἠθέλησε νὰ συνοδεύσῃ εἰς τὴν τελευταίαν
του κατοικίαν ἐκεῖνον, ὅστις ὑπῆρξεν εὐεργέτης
καὶ φίλος της.

Προσέβλεπον αὐτὴν πάντες μετ' ἐκπλήξεως βα-
δίζουσαν ὡς σκιὰν κατόπιν τῆς νεκροφόρου ἀμά-
ξης. Ἐπειδὴ ὁ Μιλσάν ἀνῆκεν εἰς τὴν πρώτην
τάξιν τῶν πολιτῶν, πλῆθος πολὺ παρηκολούθει
τὴν κηδεῖαν, καὶ πολλοὶ ἴσταντο κατὰ τὴν διά-
βασιν αὐτῆς. Ἡ Λεοντίνη ἤκουσε πολλοὺς νὰ λέ-
γωσι δεικνύοντες αὐτὴν διὰ τοῦ δακτύλου των·

— Δὲν εἶνε ἀξία οἴκτου, μὴ σὲ μέλη· ἔκαμε
τὸ κομπόδεμά της αὕτη.

Ἡ δυστυχὴς ὕψωσε τὰ βλέμματά της πρὸς
τὸ φέρετρον διαλογιζομένη τί εἶνε δυνατὸν νὰ ὑ-
πάρχῃ ἐν τῇ ἐτέρᾳ ζωῇ, ὅπως ἀποζημιώσῃ τὴν
ἐπὶ τοῦ κόσμου τούτου.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ].

A. Π. Κ.

ΘΟΙΜΑ ΧΩΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ὁ γάμος.

Οἱ γάμοι ἐν τῇ Ἀττικῇ ὡς καὶ πανταχοῦ θε-
ωροῦνται ἱεροὶ καὶ τίμιοι, καὶ πᾶς τις ἔχει ὑπ'
ὄψιν του ὅτι πρέπει νὰ φροντίσῃ περὶ ἀποκατα-
στάσεως τῶν υἱῶν ἢ τῶν θυγατέρων του, καθότι
τοῦτο τὸν τιμᾶ ὑπερβαλλόντως· ὡς ἐκ τού-
του γεροντοπαλλήκαρα ἢ γεροντοκόριττα πολὺ
ὀλίγα δύναται νὰ εὕρῃ τις ἐν τοῖς χωρίοις. Γρά-
φω ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὰ ἐν Κερατέᾳ καὶ τοῖς
πλησιοχώροις χωρίοις ἔθιμα, ἀλλὰ, νομίζω, ὅτι
ταῦτα ἐπεκτείνονται καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἀττικὴν,
ὡς φαίνεται ἐκ τῆς λαλουμένης γλώσσης, ἥτις